

קבל-ם

ידיעון נציבות קבילות השוטרים והסוהרים

השר, יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה, נציבת הקבילות

דבר הנציבה:

ביום – 25.5.2010 הוגש דו"ח נציבות קבילות השוטרים והסוהרים לשר לביטחון הפנים, ח"כ יצחק אהרונוביץ וליו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, ח"כ דוד אזולאי, בהתאם לחובה המעוגנת בחוק המשטרה (דין משמעתי, בירור קבילות שוטרים והוראות שונות), התשס"ו-2006 ובהתאמה, בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971. דו"ח זה משקף את העשייה בנציבות הקבילות במהלך שנת העבודה. ניתן לעיין בדו"ח באתר המשרד לביטחון הפנים www.mops.gov.il

הדו"ח הוצג ונדון גם בפורום ספ"כ שירות בתי הסוהר וכבר נקבע מועד להצגתו ולקיום דיון בו בפורום ספ"כ משטרת ישראל.

הנתונים מלמדים על עלייה בשיעור של 18% במספר הקבילות שהוגשו לנציבות הקבילות במהלך שנת 2009 ועלייה של 29% במניין הפניות להיוועצות מקדמית טרם הגשת קבילה. הנושא המוביל במשטרה בשנת הדו"ח היה השכר ואחריו – הנושא של יחסי מפקד-פקוד. בשירות בתי הסוהר הנושא המוביל היה תנאי השירות וסדרי השירות, אחריו שכר ובמקום השלישי, יחסי מפקד-פקוד.

מעבר לתמונה המתקבלת מהטיפול בקבילות ובמהלך המפגשים עם שוטרים וסוהרים-אם בהרצאות בקורסים ואם בביקורים ביחידות-לא ניתן להתעלם מאי שביעות הרצון בכל הנוגע לשכרם של נגדים בכלל ושכר פקדים וכלאים, בפרט. הבעייתיות שנוצרה עם ביטול הרפ"ק הגמיש והעדר פתרון עכשווי לקידום ותגמול אוכלוסייה זו מעסיקה ומדאיגה רבים. עם אוכלוסייה זו נמנים קצינים מוכשרים רבים המשרתים בתפקידי ליבה מזה מספר שנים והם חשים כי נקלעו למבוי סתום.

בשנת הדו"ח עומד שיעור הקבילות המוצדקות על 33%. בחלוקה הפנימית בין הזרועות נמצא כי במשטרה חלה ירידה של 4% בשיעור הקבילות המוצדקות בעוד שבש"ס עלה השיעור ב-6%.

לגבי משך הטיפול בקבילה: נציבות הקבילות שמה לה כיעד להשלים הטיפול בקבילות עד כמה שניתן בפרק זמן קצר, בשים לב למורכבות הקבילה ונושאייה. אף שהחוק מאפשר מענה בפרק זמן שלא יעלה על שנה אחת, אין זה

סביר וברוב המקרים המענה מאבד מערכו אם הוא לא ניתן, עד כמה שאפשר, בפרק זמן שלא יעלה על שלושה חודשים. בשנת הדו"ח הטיפול בכ-80% מהקבילות הסתיים תוך שישה חודשים, מתוכם הטיפול בכ-60% מהקבילות הסתיים תוך שלושה חודשים.

במערכת יחסי מפקד פקוד נחשפנו לדפוסי התנהגות שאינם ראויים. כך לעניין הצורך להקפיד על שימוש בשפה נקייה. זאת, גם בעידנא דריתחא וגם כאשר הפקוד הוא היוצר את הפרובוקציה ומתבטא כלפי מפקדו בשפה שאין מקום לה. גם התבטאות בלתי הולמת של פקוד אינה מצדיקה אימוץ מטבע לשון שאין בה לכבד את המשתמש בה. הציפייה ממפקד הינה שידע לשמור על קור רוח ולהתנהג בהתאם לאמות המידה המצופות והמתחייבות ממעמדו ומדרגתו.

כך גם הציפייה מכל מפקד לכבד את זכות הכפוף לו לממש את זכותו הסטטוטורית לקבול. חלק ממעמדו של המפקד וגיבוש אישיותו כמנהיג באה לידי ביטוי גם בנכונות להאזין לביקורת של פקודיו ולכבד את זכותם להלין ולבקש כי טענתם תיבחן על ידי גוף עצמאי בלתי תלוי.

אנו תקווה ששנת העבודה שחלפה הצעידה אותנו קדימה ושנציבות הקבילות הצליחה להעלות את חלקה ותרומתה הצנועה הן להטמעת אותה תרבות ארגונית רצויה שיש לשאוף להגיע אליה והן להטמעת המודעות לחשיבות של מוסד זה לפרט ולמערכת, כאחד.

חנה קלר (אורנשטיין)
נציבת הקבילות

הן בנוסף לתנאי ההעסקה כפי שהם מפורטים בפקודת מטא"ר 07.02.15 ובחלקן יש בהן החמרה מסוימת.

ההנחיה בקבילוג:

נוהגי כלבים במשרה הכואה - גררר

הקובל, שוטר המשרת במדור בעלי חיים ככלבן מלין על כך שלא מתקיימת לגביו ולגבי חבריו לעבודה החלטת הממשלה ש/33 המשווה את תנאי שכרם של שוטרים לשכר משרתי הקבע בצה"ל וקובל על הפלייתו לרעה בהשוואה לכלבנים המשרתים במשמר הגבול, בשב"ס או בצה"ל.

משטרת ישראל מתגמלת כלבני מג"ב המסווגים כנוהגי כלבי שירות רמה ב', רמה א' או רמה א+ בתמריץ 15% ואילו נוהג כלבי שירות בכיר במג"ב מתוגמל בתמריץ 20%. נוהגי כלבי שירות במשטרה הכחולה תוגמלו בתמריץ 8% ללא כל רמה ומי שהוצב על תקן בכיר (ואלה מעטים ועומדים על שניים בכל יחידה) תוגמל ב-15% תמריץ.

בצה"ל גם מטפל ומאלף כלבים שאינו לוחם (רובאי 2) מתוגמל בתמריץ 15%.

בחינת המטלות על כלבנים במשטרה הכחולה מלמדת כי הם עוסקים במגוון רב של משימות (סמים, חומר נפץ, אמל"ח, גישוש, פשפש, הצעות, גופות ועוד). בין אלו הם מבצעים את כל המשימות המוטלות על כלבנים בצבא (בעיקר: חומר נפץ, סיור ותקיפה) וכאמור גם מעבר לכך.

פניית נציבות הקבילות ליחידה לתכנון שכר הביאה לתיקון הטעון תיקון ולעדכון תמריץ מובהק בשיעור 15% במקצוע "נוהגי כלבי שירות" (010501) בתחולה רטרואקטיבית החל מתאריך 1.1.2004.

לזכרה זשכר - רז"שים

רב"ש קבל על החלטה גורפת של מפקד מג"ב שלא לאשר לרב"שים עבודה בשכר.

ההחלטה התקבלה לאחר שאחד מהרב"שים עבד עבודה בשכר מעבר לשעות המרביות המותרות.

הקובל הלין כי בהחלטה גורפת זו יש משום פגיעה כלכלית בו. נמצא כי ההחלטה הגורפת התקבלה כצעד ביניים עד לסיום עבודת קצין בודק שמונה לבדוק הנסיבות שהביאו להחלטה.

בעקבות פניית נציבות הקבילות גובשו בסופו של דבר הנחיות להעסקת רב"שים בעבודה בתשלום. הנחיות אלו

בעניין זה צריך לזכור כי נושא תנאי ההעסקה ומעמדם של רב"שים נדון כבר בעבר, גם בפני בית הדין הארצי לעבודה ובבית המשפט העליון. נקבע כי אין דומה תפקיד הרב"ש לתפקידו של השוטר והוא בעל מאפיינים ייחודיים. מטעם זה אין גם זהות בתנאי ההעסקה של אוכלוסייה זו לשאר השוטרים. בבג"צ 2656/00 נקבע, בין היתר, כי תפקידו של הרב"ש הוא לטפל בענייני ביטחון ביישוב מסויים, וכי בשים לב לתחום המצומצם יחסית של תפקידי הרב"ש, לרבות שעות העבודה שאינן קשיחות, ניתן היתר לרבים מהרב"שים לעסוק בעבודה או עיסוק נוסף עד כדי כך שלעיתים תפקיד הרב"ש טפל לעיסוקו האחר שאינו בתחום הביטחון. נוכח האמור נקבע כי יש בסיס לשוני בתנאי ההעסקה בשכר בין שוטר לבין רב"ש.

משבטלה ההנחיה הגורפת הזמנית על איסור העסקת רב"ש בתשלום, בא הנושא על תיקונו.

גנאי וסדרי שירות - שילוף לזכרה

סוהר המשרת בבית מעצר כחובש במרפאה, הלין על תנאי העסקה פיזיים קשים בהם הוא מועסק ועל שעות העבודה הרבות בהן הוא מחויב לעבוד. לטענתו, מתן הטיפול הרפואי לעשרות עצורים הנקלטים בבית המעצר, או המשתחררים ממנו בכל שעות היממה, מחייב אותו לעבוד במשמרות, לעיתים מבלי שיתאפשר לו כלל לישון. הקובל התריע על כך שהתנאים הקשים של סביבת העבודה והעדר שנות שינה עלולים להשפיע על שיקול הדעת וטיב הטיפול הרפואי הניתן לעצורים.

הבירור העלה כי יש ממש בטענות הקובל, הן לגבי התנאים הפיזיים בהם הוא מועסק והן לגבי העומס הרב והבלתי סביר המוטל על כתפי החובשים במרפאה באותו בית המעצר.

לטענות לעניין התנאים הפיזיים הקשים – המצב אמור להשתנות. עבודות השיפוץ הנדרשות להתאמת המתחם לייעודו כבר החלו והמצב אמור להשתפר.

לטענה בהתייחס לשעות העבודה המרובות נמצא כי נוצרה בעיה זמנית שבגינה נשאו החובשים בעומס יתר וכי הנושא יבוא על פתרונו בטווח זמן סביר כאשר מצבת כוח האדם של החובשים באותו בית מעצר תתייצב ואף תתגבר, כאשר יוכשר גם חובש עתודה.

משננקטו צעדים להיטיב ולשפר את מצב החובשים המשרתים במרפאה באותו בית מעצר נחה דעתנו שהטעון תיקון יתוקן ואין מקום נוסף להתערבות נציבות הקבילות.

קורסים ולימודים - השלמת הקורס

הקובל, סוהר, הלין על כי ועדת ההשתלמויות דחתה בקשתו להחזר עלות לימוד קורס ניהול מחסן בו השתתף. לטענתו פנה טרם תחילת הלימודים לקצין מש"א וביקש לבדוק האם הקורס מוכר מבחינת תוכן הלימודים והאם הוא זכאי להחזר העלות. רק לאחר שהתקבל אישור מרע"ן תכנון מש"א לענין ההכרה בקורס, החל בלימודיו.

על פי נוהל מש"א 04-2002 בקשה להחזר עלות קורס חייבת להגיע לאישור ועדת ההשתלמויות עד חודש לפני תחילת הלימודים.

בעניינו של הקובל עלה כי במהלך הבירור שערך טרם תחילת הלימודים לא נאמר לו ע"י קצין מש"א או כל גורם אחר כי על מנת לזכות בהחזר העלות עליו לקבל את אישור ועדת ההשתלמויות עוד טרם הרישום ועל כן לא פנה לוועדת ההשתלמויות. רק משסיים את הקורס הגיש הבקשה לוועדה והבקשה נדחתה בשל האיחור בפניה.

לאחר פניית נציבות הקבילות התכנסה ועדת ההשתלמויות ובחנה שנית את טענות הקובל והחליטה לאשר לפנים משורת הדין ובהתאם למגבלות התקציב 25% מסכום הבקשה.

יחד עם זאת ביקשה הוועדה להבהיר כי יש לפעול על פי האמור בנוהל מש"א 04-2002 "השכלה והכשרה לסוהרים" וכי בעתיד בקשות מעין אלו לא תאושרנה היות ואחריותו של הסוהר ללמוד את הנהלים, כמתבקש בארגון.

הומלץ להפיץ ההוראה בין קציני מש"א היחידתיים.

מי בקבילאז:

חנה קלר (אורנשטיין) – נציבת הקבילות
חנה פסובסקי-קפלן – סגן נציבת הקבילות
סניף הדס שפי – קצינת בירור
סג"ד שאולה הרמן – קצינת בירור
סניף יוכי בועז – קצינת בירור
סניף עליזה ארבל – קצינת בירור
יוכבד איפרגן – רכזת לשכה
אורן שרב – מזכירות
עדן רחימי – שירות לאומי

בהקשבה ניתן ללמוד איך לעזור בבעיה

פתגם סיני

אתר המשרד: www.mops.gov.il

בכל הנוגע להוראות הבטיחות באימונים, משטרת ישראל הסתמכה בפועל על ההוראות הצה"ליות בנושא. ההוראות הרלוונטיות מפורטות בהוראות הבטיחות של מפקדת זרועות היבשה בצה"ל. הוראה 5.5 מחייבת לאפשר שש שעות שינה באימונים ומורה כי ניתן לחרוג מהוראה זו רק מטעמים מבצעיים מסויימים. אין חולק כי אלו לא התקיימו בעניינו.

כתוצאה מבירור הקבילה ועל מנת להבהיר ולהנחות בנושא, הוציא רמ"ח בטיחות באג"ס הנחייה המבהירה ומעגנת את ההוראות צה"ל מפורשות במשטרה.

אזור דעת

הקובל, שוטר, הלין על כי לא קיבל משוב על הופעתו בוועדה לאיתור מועמדים לתפקידי נצ"מ. מועמדותו לא התקבלה, אך הוא לא נענה לבקשה לקבל משוב על הופעתו בוועדה.

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 קובע כי רשות ציבורית אינה חייבת למסור, בין השאר, "מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי וכן חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה". אין הדבר כך לגבי מסירת הנימוקים להחלטה. על פי פסיקת בית הדין הארצי לעבודה על המעסיק להביא לידיעת העובד ולעיונו את נימוקי החלטתו וטעמיה ולהציג לפניו את החומר המהותי, שעמד לנגד עיניו עובר לקבלת ההחלטה.

לאחר שהועברה הסוגיה לגורמי האמ"ש בצירוף העמדה כי שוטר שנתקבלה לגביו החלטה זכאי לקבל את הנימוקים להחלטה, גם אם אינו זכאי לקבל את פרוטוקול הדיון בוועדה במלואו, הוציאה רמ"ח כ"א הבהרות לכלל קציני האמ"ש בנוגע לנוהל אמ"ש 05.03.08 "מינוי, קידום ושיבוץ של קצינים לתפקידי רפ"ק ומעלה" וקבעה כי הן יעוגנו בנוהל זה.

בין ההבהרות פורט הטיפול בבקשות קצינים אשר הופיעו בפני ועדות איתור לקבלת משוב כדלקמן:

א. סיכום התרשמות ועדת האיתור בעניין הקצין הפונה, לרבות ציון ההתרשמות הכללית וציון התאמה לתפקיד שקיבל בוועדה, יועבר על ידי חוליית קידום קצינים בכירים לק"א האמ"ש שהיה רכז בוועדה בפניה הופיע הקצין.

ב. ק"א האמ"ש ונציג ממד"ה שהיו חברים בוועדת האיתור ייפגשו עם הקצין ויצגו בפניו את התרשמות חברי הוועדה מהופעתו ואת ציוניו.

בהמשך למסמך האמור ניתנה הנחייה להעביר משוב לכל הקצינים שיבקשו זאת.